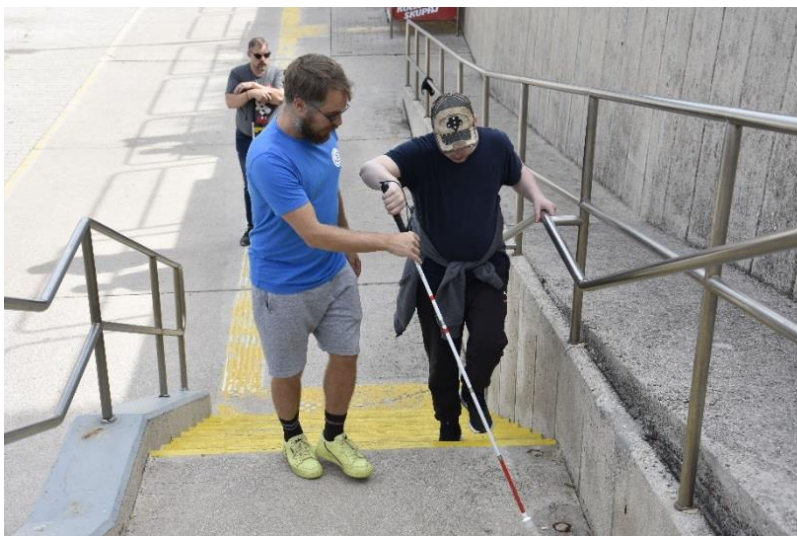

SPOZNAVANJE SVETA SLEPIH Borut Pogačnik

Bela palica je podaljšana roka

Foto: Društvo MDSS Nova Gorica / arhiv ZIFS

Enkrat v mojem otroštvu so na Radiu Slovenija predvajali radijsko igro **Vaš dan je moja noč**. Takrat sem se prvič srečal s pojmom **slepote** in se spraševal, kako bi bilo, **če bi sam oslepel** in bil ob vse vrednote vidnega sveta.

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije nas je lani zopet prijetno presenetila z novoletno čestitko v **Brajevi pisavi** ter nam priložila tudi **slovensko Brajevo abecedo**. Premalo je, da se le ob določenih dogodkih skozi leto spomnimo te vrste invalidnosti, saj je vsaj zame, najbolj dramatična.

Veseli smo, da mnogi slepi, ki prejema naš tednik **Sporočevalec**, tega lahko že 15 let pretvorijo v Brajevo vrstico ter jim tako omogočamo še eno - **dodatno vrsto in način informiranja**.

O PISAVI SLEPIH V ODDAJI ODPRTA DLAN NA RADIU ZELENi VAL

V soboto, 4. januarja, smo se spomnili **Svetovnega dneva brajice**. S kakšnimi težavami pa se srečujejo oslepel otroci, pa boste lahko slišali v oddaji **Odperta dlan** v sredo, **15. januarja 2025** ob 10.30 uri, ko se bomo pogovarjali z **Matejem Žnuderlom**, predsednikom Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije. Sodelovali boste lahko s svojimi vprašanji, mnenji in stališči v času oddaje na številki **01 786 0 400**.

Frekvence Radia Zeleni val, pa so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

BESEDA IN KRETNJA GLUHIH LETA 2024 STA GENOCID IN MIR

Ana Štamcar

Kretnja leta ima za gluhe izjemen pomen

Foto: Spletna TV

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU je deveto leto zapored izpeljal akcijo beseda leta, kateri se že šesto leto pridružuje tudi akcija kretnja leta. Po izboru glasovalcev je beseda leta 2024 genocid, kretnja leta pa mir. **Kretnja leta ima za gluhe izjemen pomen**, saj s to pobudo **Slovenski znakovni jezik približujemo širši družbi**. Vsako leto sta izbrani tisti beseda in kretnja leta, ki sta najbolj zaznamovali preteklo leto.

Glasovanje za kretnjo leta je potekalo prek spletne ankete, in sicer od 2. decembra pa do 6. januarja. Po besedah sekretarja Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije **Matjaža Juharta** je letos **glasovalo rekordno število gluhih in naglušnih**. Med nominiranimi kretnjami so bile sicer umetna inteligenca, Trump, Gaza, Palestina, mir in Mastercard. In kretnja leta 2024 je s 33 % glasov postala kretnja za mir. »Glede na lansko leto, ko je bilo veliko vojn, konfliktov, ljudje iščejo in si želijo miru ali notranjega miru ali miru v odnosih ali med prijatelji. Zato ne preseneča, da je kretnja leta prav mir, ki si ga vsi želimo,« je povedala **Valerija Škof** iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki je tudi koordinatorka skupine za **razvoj Slovenskega znakovnega jezika**.

Drugo mesto je s 25 % glasov dosegla **kretnja za umetno inteligenco**. Ta tema je bila v letu 2024 pogosto v ospredju razprav, saj so se razvijale nove tehnologije in postavljala vprašanja o prihodnosti in etiki umetne inteligence. Matjaž Juhart je zadovoljen, da so gluhi izbrali besedo mir: »Me pa veseli tudi, da se je na drugem mestu pojavila kretnja umetna inteligenca, kar kaže na to, da tudi osebe z izgubo sluha razumejo, kaj je umetna inteligenca in da ji verjetno tudi vedno bolj sledijo in je očitno postala del njihovega vsakodnevnega življenja.« Na tretje mesto se je s 23 % glasov uvrstila kretnja za Mastercard: »**Država kljub vpisu znakovnega jezika v ustavo Republike Slovenije** še vedno ni uredila systemskega vira financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika. Mastercard je prepoznal veliko stisko gluhih in zelo skromen besedni zaklad v kretnjah ter z iniciativo Prispjevajkretnjo.si v letu 2024 pripomogel k ozaveščanju javnosti in veliki podpori razvoju slovenskega znakovnega jezika. Zaradi tega se je razvila posebna kretnja tudi za Mastercard.«

Kretnja leta se izbira že od leta 2019. Leta je 2019 bila kretnja leta ustava, leta 2020 koronavirus, leta 2021 PCT, leta 2022 vse je v naših rokah in v letu 2023 solidarnost.

Za besedo leta 2024 je glasovalo 6.210 ljudi, kar je besedah **Simone Klemenčič**, ki je vodja projekta, dva tisoč več glasov kot lani. Do sedaj so bile besede leta begunec, evropski prvaki, čebela, podnebje, karantena, PCT, gasilec in ujma. Za

leto 2024 je bilo v izboru 11 predlogov. Besede, ki so prišle med prve tri, so bile dvoživka, genocid in omrežnina. In s 4.228 glasovi je postala beseda leta genocid.

Po besedah predstojnika Inštituta za kulturno zgodovino **Gregorja Pobežina** so **besedo genocid** oblikovali antični Rimljani, čeprav so tudi sami v svoji zgodovini večkrat zagrešili genocid. Ob tem izraža žalost, da je ta tema danes še vedno predmet razprave. V akciji **beseda leta se izbira tudi novotvorjenke** in letos je to bila beseda preturizem. Ob tem je sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije gluhih in naglušnih dejal, da se je porodila ideja, da bi tudi v znakovnem jeziku naslednje leto razglasili novotvorjenko leta.

Po besedah Simone Klemenčič so besede leta ilustracije in ne tekmovanje: »Pri izboru se vsako leto znova izkaže, da Slovenci glasujemo s srcem.«

SVOJE ŽIVLJENJE POSVEČA INVALIDOM Borut Pogačnik

Dragica Mirnik

Foto: B.P. – ZIFS 2024

Ko se je sama **Dragica Mirnik** srečevala s težavami v zdravstvu in si je celo **izbrala svoje delo s pacienti**, je spoznavala, koliko je oseb, ki potrebujejo pomoč, da bi bilo njihovo življenje nekoliko manj stresno.

Tako je to uresničila pri **svojem delu med delovnimi invalidi**, saj je že več kot 17 let dejavna v **Medobčinskem društvu delovnih invalidov v Celju**, kjer ne pozna zastojev in pogledov na uro, ampak se nesebično predaja vsem pomoči potrebnim.

Društvo je zelo občutljivo do raznoterih težav članic in članov, kjer je **včasih potrebna samo minimalna pomoč**, da se nekdo lahko udeleži pregleda v ambulanti, bolnišnici ali ga seznanji z njegovimi pravicami in mu napiše potrebno vlogo, kamor jo je pač potrebno poslati.

Več o delu društva in Dragice Mirnik pa boste izvedeli iz oddaje, ki smo jo posneli pred časom na frekvencah **Radia Štajerski val** to soboto, **11. januarja 2025** med **14.20 in 15.00 uro**. Frekvenci radia sta: **93.7 ali 87.6. MHz**.

DRUŽENJE JE NAJBOLJŠE ZDRAVILO

Katarina Lukešević

Druženje v Ormožu in Juršincih

Foto: A.P. – ZIFS 2024

Z najtežjimi invalidi se povezujeta in družita izvajalca Anton in Slava, ki delujeta na terenu na Vzhodni Štajerski s programom **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja**. Ker vsi mi **potrebujemo dnevne socialne stike**, je ta brezplačni program izvrstna priložnost za zvišanje kakovosti vsakdanjega življenja vsem najtežjim invalidom, ki so ostali sami ali pa potrebujejo pomoč pri vsakodnevnih opravilih ali pa družbo na dnevnem sprehodu.

PRISLUHNIMO TIŠINI: POSEBNI LJUBLJENČKI: GLUHE IN NAGLUŠNE ŽIVALI

Vlasta Tifengraber

Foto: Prisluhnimo tišini

Tokratno oddajo Prisluhnimo tišini smo **posvetili prav posebnim ljubljencem**: to so **gluhi in naglušni psi in mačke**. Strokovnjaki nam bodo pojasnili, **kakšne okvare sluha imajo te živali** in katere pasme so najbolj nagnjene h gluhoti. Lastnik gluhe psičke pa nam bo predstavil, kako njena **gluhota vpliva na življenje družine**. Več o gluhih in naglušnih živalih boste izvedeli v oddaji Prisluhnimo tišini.

Oddaja Prisluhnimo tišini bo na **sporedu v torek, 14. januarja 2025, ob 10.45 uri na TV SLO 1.**

GLASOVANJE ZA SLOVENKO LETA 2024

Štefanija Lukič Zlobec

je predsednica Spominčice, Slovenskega združenja za pomoč pri demenci. S to boleznijo, ki jo ima v naši državi vsaj 47 tisoč oseb, se je srečala, ko je njen mož Jaša Lukič Zlobec pri komaj petdesetih zbolel za Alzheimerjevo demenco. Štefanija je zanj skrbela sama in se srečevala s hudimi izzivi. Ko je za to, za zdaj še neozdravljivo boleznijo možganov njen mož leta 2011 umrl, je postala glas bolnikov in njihovih svojcev. Ves čas si prizadeva za ozaveščanje o demenci ter poudarja pomen zgodnje diagnoze in ustrezne oskrbe bolnikov, dejavna je tudi v Alzheimer Europe in Mednarodni organizaciji za Alzheimerjevo bolezen ADI. Zaradi njenih prizadevanj so v Sloveniji razvili in sprejeli nacionalni načrt za obravnavo demence ter ustanovili na desetine demenci prijaznih točk za bolnike in svojce. Njena zgodba je vir navdih za mnoge, ki živijo z demenco – žal pa za našo državo še ne!

Štefanija L. Zlobec je kandidatka za Slovenko leta 2024

Foto: Mateja Jordović Potočnik

Z veseljem sporočamo, da je predsednica Spominčice Alzheimer Slovenije **Štefanija L. Zlobec** med kandidatkami za **Slovenko leta 2024 revije Jana**. Naziv, ki že od leta 1988 podeljuje priznanja izjemnim ženskam in prepoznava njihov prispevek k družbi. Glasovanje poteka na www.slovenkaleta.si in preko glasovnic v reviji Jana od **30. decembra 2024 do 3. marca 2025**. Preko spleta lahko **glasujete enkrat na dan**.

Štefanija L. Zlobec je **dolgoletna zagovornica izboljšanja kakovosti življenja oseb z demenco in njihovih svojcev**. Po osebni izkušnji z demenco svojega moža je postala **glas oseb z demenco in njihovih družinskih članov**. Aktivno deluje na nacionalni in mednarodni ravni za ozaveščanje o demenci, za izboljšanje celotnega področja demence in da bi bila zagotovljena dolgotrajna oskrba za osebe z demenco. Kot **predsednica Spominčice** je prispevala k sprejetju Nacionalne strategije za obvladovanje demence RS do leta 2030 ter k vzpostavitvi mreže **Demenci prijaznih točk po Sloveniji**. Njena zgodba navdihuje mnoge. Podprite Štefanijo L. Zlobec, saj boste tako tudi vi prispevali k boljši ozaveščenosti, prepoznavnosti in zmanjševanju stigme o demenci. Vaš glas šteje! (vir: Spominčica – Alzheimer Slovenija)

V naslednji številki Sporočevalca, pa bomo predstavili še eno kandidatko za Slovenko leta 2024, in sicer parašportnico Živo Lavrinc.

ČERNE BUKVE IZ ŠTIRIDESETIH LET 19. STOLETJA

Zoran Radonjić »Žonki«

Kmetijske in rokodelske novice ali na kratko **Novice** so bile po Vodnikovih Lublanskih novicah **prvi slovenski časopis**. Izhajale so v Ljubljani od 1843 do 1902, večinoma kot tednik. Njihova ustanoviteljica in lastnica je bila **Kmetijska družba za Kranjsko**, njihov prvi in najpomembnejši urednik pa je bil tajnik omenjene družbe **Janez Bleiweis** (1808–1881), najpomembnejša osebnost slovenskega veterinarstva sredi 19. stoletja in več desetletij vodilni slovenski politik. Novice so imele predvsem praktično nalogo (**svetovale so kmetom in obrtnikom**, kako naj uspešno gospodarijo oziroma izboljšajo svoje delo), naredile pa so veliko več. Priobčevale so tudi članke, s katerimi so **krepile zavest slovenske narodne skupnosti in povezanosti Slovencev različnih dežel** v celoto (ime Slovenija za celokupnost slovenskega

narodnostnega ozemlja se je prvič omenilo ravno v Novicah, septembra 1844), **namesto stare bohoričice**, ki ni imela znakov za šumnike, pa so **uveljavile gajico**, s katero pišemo danes.

Od 18. februarja 1846 so vsebovale med drugim **nestalni rubriki Zlate bukve in Černe bukve**. V prvi so avtorji člankov razglašali in hvalili dejanja pomoči sočloveku v nesreči in stiski, v drugi pa so zapisovali in grajali »hudobije, sleparije in vse take dela, s katerimi kdo svojemu bližnjemu škodo stori.«

Černe bukve so pomenile nekakšno črno kroniko. Za današnje bralce je zanimiv jezik, v katerem so napisane, še zanimivejši pa so komentarji – nekateri so prav zabavni, čeprav jim tega atributa v vseh primerih verjetno ne bi pripisali, ko so nastali.

Vživite se v takratni čas in Černe bukve bodo opravile svoje.

»Na Gorenskem je 8. tega mesca neka baba svojiga moža tako nabila, de bi ga bila skoraj ubila, nje sin (pasterk pobitiga moža) ji je pa še pomagal. Ta gerda baba je bila vdova, nje sedanji mož je bil pa tudi vdovec, nekdej dober človeček, tode neumen kot vol, de je tako babo za ženo vzel, ktero je vsak poznal, de ni piškoviča oreha vredna. Dan na dan je bil prepri v hiši, kletev in rajsanje. Še jedi mu ni privošila.

Ko je žgance, kašo ali kako drugo jed kuhala, jo je na svoji strani zabelila, mož pa je pušôbo grudil. Dostokrat je tudi v kašo veliko luknjo naredila, va-njo zabéle vlila, potem zadelala, in na mizo vselej tisto stran pred se postavila, kjer je vedila de je zabela. Ravno zavoljo nezabeljenih žgancov na možovi strani sta se jela 8. dan tega mesca za skledo rukati tako dolgo, de sta jo zvernila in se pretepati začela. Na večer pa ga je baba s pomočjo svojiga sina tako otolkla, de je bilo 14. dan tega mesca komisijsko ogledovanje potolčeniga moža, kteriga so 11. dan s poslednjimi zakramenti previdili.

Mož je 63, baba pa 55 let stara. Kaj naj uči ta prigodba, ktero zapišemo v černe bukve, vsak sam lahko presodi:

- 1) Kdor se ženi, naj z merzlo kervijo prevdari: ali bo angeljca ali hudiča v hišo dobil;
- 2) revšina je mati zakonskih preprirov; kjer ni kruha, ni ljubezni;
- 3) svet je ves narobe; nekdej so možje žene preteпали, zde pa se spravljajo žene čez može.

Bog obvari vsaciga take zakonske sreče!« (Kmetijske in rokodelske novice, marec 1848)

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 20. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- O zasvojenostmi, smo že večkrat pisali. Zadnji dogodki nasilja v Zagrebu in v Nemčiji sicer niso neposredno povezani s tem, pač pa primer smrti 14. letnega dečka v Albaniji. Kot je v nedeljo, 22. decembra 2024, poročal Radio Slovenija 1, je predsednik Rama, prepovedal omrežje Tik Tok, ki je spodbudilo napad na dečka. To omrežje, tudi po mnenju strokovnjakov, postaja vse bolj orodje najbolj nasilnih dejanj zaradi svoje viralnosti.

Bolj, ko je nekaj senzacionalno, v smislu, da hrani najbolj izprijene gone in vzgibe, več gledalcev doseže. TVS 2, je v petek, 20. decembra 2024, po 20. uri, postregla z dokumentarno oddajo o tehnikah tovrstnega namernega vplivanja na gledalce in prikлеpanja na te vsebine. Medtem ko je bil Tik Tok v času covida namenjen plesu in glasbi, pa je v zadnjem času netil nasilje v Franciji, ZDA, Veliki Britaniji in drugod. Albanski primer umora otroka, kaže kje se lahko anonimno vzpodbujanje nasilje lahko konča. Celo tisti, ki tam delajo ali pa so delali, so rekli, da ko je to objavljeno, tega ni mogoče več pogasiti. Vedno nekje ostanejo posnetki, ki postanejo nova žarišča.

- V zadnjih letih, smo pisali tudi o neprištevnosti, ki je velikokrat tudi posledica nejezmanja antipsihotikov pri osebah, ki so imele psihotične epizode.

Na to dejstvo nas je opozoril pretekli teden C. P. iz Ljubljane. Po njegovem pa se da neprištevnost tudi uspešno zaigrati. Povedal je primer iz časa služenja vojaškega roka, ko je bil na nekem pregledu v Vojni bolnici v Meljinah v Črni gori. Tam mu je mlad vojak, ki so ga odpustili iz vojske, pripovedoval, kako mu je to uspelo. Ob odprtih vratih bolnice, je namenoma splezal skozi okno in se delal norega.

Žal, nekaterim tudi uspe še dandanes pretentati zdravnike in sodnike.

Sicer pa mora vsak, ki ima resnično diagnozo psihoze, antipsihotike jemati redno do konca življenja, sicer lahko ogrozi sebe in vse okoli sebe, kot se je to zgodilo v zagrebški osnovni soli.

BORUT SEVER TUDI V CELJU Borut Pogačnik

Borut Sever

Foto: B.P. – ZIFS 2024

V nedeljski oddaji za invalide – **Sončni žarek** na valovih **Radia Celje**, bo gost oddaje **Borut Sever**, direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

V oddaji, kjer že več kot 25 let predstavljamo slovenske invalide in invalidnosti, ki smo jo posneli te dni, bo spregovoril **o svoji življenjski poti**, prometni nesreči pri 17. letih, medicinski in socialni rehabilitaciji ter športu, kar mu je vse pomagalo k ponovni vključitvi v družbo ter dokončanju študija na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Spregovoril bo tudi **o pomenu ozaveščanja javnosti o invalidih in invalidnostih**, kjer so ravno te in takšne radijske oddaje tlakovale pot k zmanjšanju predsodkov in stereotipih o invalidih in invalidnostih.

V oddaji boste lahko slišali tudi vse o načinu in pomenu invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij v naši državi.

Prisluhnite zanimivi oddaji v nedeljo, **12. januarja 2025** med **18.15 in 18.45 uro** na frekvencah Radia Celje, ki so **95,1, 95,9, 100,3 in 90,6 MHz**.

JABOLKA KAKOVOSTI ZA PROJEKT UČENJE SKOZI DOTIK Marjana Kenda

Jabolka kakovosti 2024 za projekt Učenje skozi dotik

Foto: arhiv Združenja DLAN

V Združenju gluhoslepih Slovenije DLAN nas je razveselila novica, da je projekt **Učenje skozi dotik** prejel nagrado **Jabolko kakovosti 2024** na področju splošnega izobraževanja odraslih. Jabolko kakovosti prejmejo najbolj kakovostni mednarodni projekti na področju izobraževanja, ki jo podeljujeta Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Nagrade sta podeljevala direktorica CMEPIUS-a dr. Alenka Flander in minister za vzgojo in izobraževanje dr. Vinko Logaj.

Prvi Erasmus+ projekt Združenja DLAN z naslovom Učenje skozi dotik, katerega glavni cilj je bil izobraževanje in usposabljanje zaposlenih in prostovoljcev z namenom pridobitve in krepitve kompetenc **za delo z ljudmi z gluhoslepoto**, doživljamo kot izjemno dragoceno in pomembno priložnost za učenje, rast, razvoj, povezovanje in medsebojno krepitev. **Področje gluhoslepote je izjemno specifično** in je tako izmenjava znanj in izkušenj med strokovnjaki iz različnih držav še toliko bolj dragocena in pomembna za razvoj stroke.

PRISLUHNIMO TIŠINI: PRVI KORAKI S SLUŠNIM APARATOM Vlasta Tifengraber

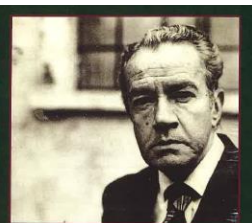
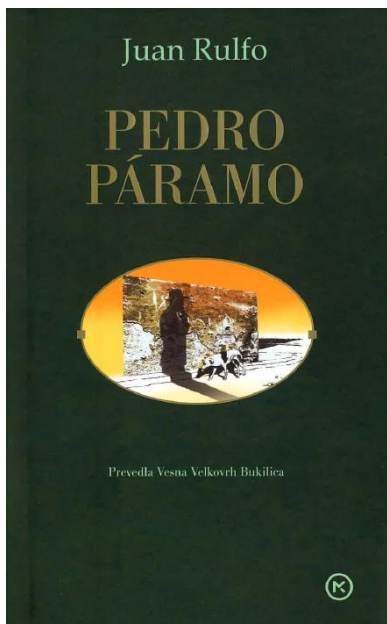
Foto: Prisluhnimo tišini

V tokratni oddaji Prisluhnimo tišini bomo predstavili prve korake na poti do slušnega aparata. Raziskali bomo, **na koga se lahko obrnete, ko opazite izgubo sluha, kdo vse ima pravico do slušnih aparatov** ter kaj vse je treba opraviti za

njihovo pridobitev. Predstavili bomo tudi zakonodajne spremembe na področju zagotavljanja slušnih aparatov in pregledali, koliko stroškov krije zdravstveno zavarovanje.

Oddaja Prisluhnilimo tišini bo na **sporedu v sredo, 15. januarja 2025, ob 15.35 uri na TV SLO 1.**

VDIH SMRTI Borut Pogačnik

Če bi v 20. stoletju v Mehiki želeli imenovati pisatelja, ki ima svetniški status, bi bili to zagotovo Juan Nepomuceno Carlos Irujo Rulfo Viscaino (1917-1986), ki je že od kristnega kamna dalje s seboj nosil vnanjo in knjižni mehiški svetosti. Pravzaprav je njegova literarna svetost dandanes razširjena po vsej Latinski Ameriki ter po mnogih univerzitetnih študijskih kabinetih po vsem svetu. V njegovo ime se zlivajo vsi glasovi literarnega odobravanja – Mehiki, Brazilije skupine, združenja, male mafije, veliki literarni sovrzniki ob njegovi osebnosti in ob njegovem pisanju sklenejo nako posebno vrsto premirja; četudi je leta 1955 roman *Pedro Páramo* objavila prestižna zbirka Fondo de Cultura Económica, je bila knjiga najprej deležna precej nenaklonjenih kritik. Rulfo je nadaljeval življenje javnega uslužbenca, s službo na terenu, ki je bila pozvana predvsem z razvijanjem poročja reke Papaloapan, ko pa so je vrnil v glavno mesto, je ugotovil, da so roman z navdušenjem puščali nekateri pomembni glasovi – med drugim Carlos Fuentes in Octavio Paz – in da so začeli izhajati prvi prevodi. Vihar slave je tedaj dvignil Juana Rulfo s tal zemlje preprostih smrtnikov in ga nanjo ni več spustil. Po izidu *Pedro Páramo* ni objavil nitiesar več.

(Carlos Pascual, iz spremne besede)

Slika iz knjige

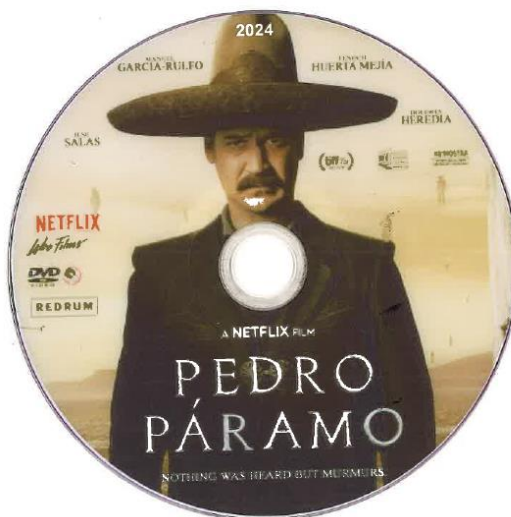

Foto: ZIFS

Na Netflixu ste lahko lani gledali odličen film režiserja **Rodrigo Prieta**, ali pa prebrali že pred sedmimi leti roman Juana Rulfo: **Pedro Páramo**, ki ga je izdala MK založba, prevedla pa ga je Vesna Velkoverh Bukilica. Če mogoče knjiga po prvem branju ni zelo razumljiva, pa je film v največjo pomoč.

Juan Rulfo ga je napisal leta 1955 in velja to delo za začetek magičnega realizma. Celo več: **Gabriel Garcia Marquez**, ki je sam dosegel vse presežke in Nobelovo nagrado za literaturo leta 1982, pa je za roman Pedra Párame zapisal, da je **zanj najboljši roman**, napisan v španščini.

Pedro Páramo je v knjigi in filmu predstavljen skozi oči njegovega nepriznanega sina Juana Preciada, ki ga išče v od Boga zapuščenih mehiški divjini, kjer se srečuje z že davno pokojnimi osebami, ki opisujejo Páramovo, z najhujšimi zločini, tlakovano pot. Pedro Páramo je lik mehiškega Nerona, ki se ne ustavi pred ničemer. Proti koncu življenja, se v njegov svet vrne prva ljubezen Susana San Juan, ki je bila njegov mladostni ideal. Da pa jo lahko sprejme, da ubiti njenega očeta, ker jo lahko sprejme le kot »sirota«. Ljubljena pa zboli in umre, tako se Páramov načrt ne uresniči.

Do svoje smrti obsedi pred vhodom v haciendo, gledajoč v smeri njenega pogreba proti pokopališču. Njegovo nostalgijo konča vaščan Abundio Martinez, ki ga zabode, ker mu noče dati nekaj denarja za ženin pogreb.

Magični realizem ne pozna mejá med življenjem in smrtjo. Da slutiti, in celo pogleduje v čas pred rojstvom. Kakor koli, močnih ločnic ni. Tok življenja se vije skozi večnost, ki je že tu in je zdaj.

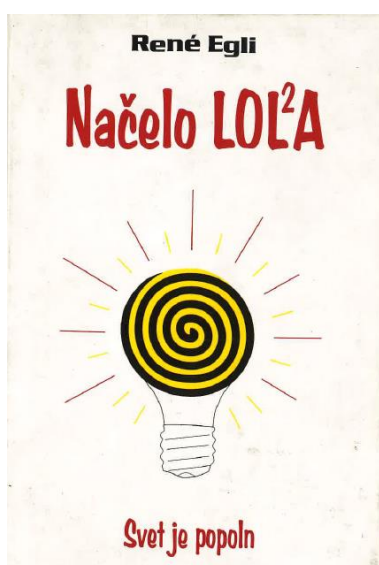
Čeprav Netflixov film oglašajo kot grozljivko, je morda to zaradi nepričakovanega srečanja vsakogar od nas s smrtjo in Nezavednim, kjer domujejo arhetipi groze in metamorfoze minljivega. Soočenje z odpustitvijo vsega ustvarjenega, je verjetno najbolj strašljivo. To so velika zrcala Niča. Kot je zapisal nemški mistik 13. stoletja Mojster Eckhart, da je vse,

kar je ustvarjeno, v bistvu Nič. Tudi zato je bil verjetno pozvan k papežu, kamor pa nikoli ni prispel. Nihče ne ve, kje se je končala njegova pot.

Podobno pa tudi sin Pedra Párame, ni mogel srečati svojega očeta, da bi ga soočil s trpljenjem njegove matere ter sebe. Kdo ve, če bi do srečanja prišlo, kam bi krenil roman?

Magični realizem odpira avenijo zaprtih vrat. Vsaka na njej se razpirajo v potencialno galaksijo svetov. Tako lahko največjih pregreh in pokor. Zato velja prebrati, ali pa si ogledati, to Rulfovo mojstrovino. Delo je prikaz, kako močan je lahko arhetip Očeta. Četudi najbolj osovražen in zavržen.

KNJIGE VABIJO NAČELO, KI POMAGA Borut Pogačnik

DZS, strani 192

Slika iz knjige

René Egli

Avtor že več kot 30 let preučuje zakonitosti življenja. Kot ekonomist in inženir industrijske ekonomije je delal na področju informatike in je svoja spoznanja strnil v gradivu za seminar "Načelo LOLA", iz katerega je nastala ta knjiga. René Egli je ustanovitelj in vodja Inštituta za spodbujanje uspešnosti v Oetwilu a. d. L. v Švici.

Foto: ZIFS

Kar nekaj časa je že, odkar je izšla, danes zelo iskana knjiga **Načelo LOL²A Renéja Eglia**, švicarskega pisca in ustanovitelja Inštituta za spodbujanje uspešnosti v Oetwilu v Švici. V podnaslovu njegove uspešnice piše tudi: **»Svet je popoln«**.

V svojem delu se je opiral na pomembna izhodišča taoizma, zen-budizma, pa tudi na Ericha Fromma in pisatelja Hermanna Hesseja. Bistvo njegove filozofije je, da vse, kar je bilo, pustimo tam in da se s preteklim ne ukvarjamo, ker nam običajno povzroča samo skrbi. Naše prizadevanje naj bi šlo v sedanji čas, ki pa ga moramo šele ustvariti zlasti z ljubeznijo, ki pa mora biti na kvadrat in ne linearno, pač v skladu z Ohmovim zakonom električnega upora.

Eckhart Tolle je veliko za njim poudarjal v svojih delih živeti **zdaj in tukaj**, René Egli pa že leta 1994, ko je prvič izšla njegova knjiga v nemščini, pod naslovom Das LOL²A-Prinzip. Človekov razvoj od telesnega k duhovnemu ustreza razvoju z več ljubezni oziroma ljubezni na kvadrat. Če smo premočno navezani na materijo, svoje načrte in cilje, le težko uresničimo, še pravi R. Egli. Ko se v mislih lahko dvignemo nad materijo, dosežemo cilje z manj truda. Še bolj pa je to očitno, kadar smo na ravni brezpogojne ljubezni in so: telo, duša in duh eno. Če se proti nečemu bojujemo, samo izgubljam energijo, kakor tudi če gojimo negativna čustva zavisti, napuha ali častihlepnosti.

Zanimivo je, da se je že takrat lotil razmišljanja o težavah med Palestinci in Judi, ko niso in še vedno ne najdejo rešitve za vzroke sporov, kar samo kaže, da se svet praktično ni spremenil v stoletjih. Naša »programska oprema« je sestavljena iz gonov limbičnega dela možganov, ki je lasten sesalcem, ne pa iz prefrontalnega korteksa, ki je vir inteligence in nas razlikuje od živali (sesalcev), kar nenehno ugotavljamo pri vseh konfliktnih tudi v današnjem svetu.

Načelo LOLA je nekakšne aikido, borilna veščina, ki temelji na ideji enosti, kjer ni niti premagancev niti zmagovalcev in ni vključen v svetovna in olimpijska tekmovanja. Avtor se ne omejuje samo na eno resnico ali religijo, ampak išče smisel pri vseh. Svoja poglavja pa pričinja s Hessejevim odlomki iz njegovega znanega dela Siddhartha. Za ta čas je morda primeren kar naslednji odlomek: »Svet, prijatelj Govinda, ni nepopoln ali šele na dolgi, počasni poti k popolnosti: ne, svet je v vsakem trenutku popoln.«

TRADICIONALNO SODELOVANJE S ŠTUDENTI, DA SPOZNAJO PODROČJE GLUHOSLEPOTE

Mirjana Kosem

Študenti spoznajo osebe z gluhoslepoto

Foto: arhiv Združenja DLAN

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN je že vrsto let učna baza študentom in študentkam. Tako tudi uspešno sodeluje s študenti Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, Univerze v Ljubljani. Študentke in študentje pri izr. prof. dr. Mateji Dovjak imajo vsako leto priložnost, da **spoznajo področje gluhoslepote** ter delovanje Združenja DLAN. V času sodelovanja imajo tudi priložnost, da spoznajo osebe z gluhoslepoto in za kratek čas pridobijo osebno izkušnjo »**ne videti in ne slišati**«.

PROTESTANTIZEM

Zoran Radonjić »Žonki«

Protestanti – pripadniki protestantizma, smeri reformacije, ki se je začela v **prvi polovici 16. stoletja** v Svetem rimskem cesarstvu nemške narodnosti – državi, ki je obsegala tudi večino slovenskega etničnega ozemlja. Pobudnik protestantizma je bil nemški menih in profesor teologije na univerzi v Wittenbergu **Martin Luther** (1483–1546). On je obsodil zlorabe v Cerkvi, zlasti prodajo odpustkov. Luther je 31. 10. 1517 poslal protestno pismo o prodaji odpustkov, v katerega je priložil svojih 95 tez, nadškofu Albertu iz Mainza. Skozi zgodovino se je uveljavila zgodba, da je Luther teh 95 tez nabil na vrata Grajske cerkve v Wittenbergu. Vendar pa raziskovalci reformacije večinoma menijo, da Luther svojih tez ni javno objavil na vratih.

Cesar Karel V. je na državnem zboru nemških knezov in drugih velikašev v Wormsu (v Porenju) 1521 prepovedal Lutrov nauk oziroma **luteranstvo** in obsodil Lutra kot krivoverca. Ker pa je bil v vojni s Francijo in zaradi turške nevarnosti (Turki so zavzeli Beograd 1521), ni mogel začeti verske vojne proti luteranskim knezom. Omenjeni vladar je sicer na državnem zboru v Speyerju (prav tako v Porenju) leta 1529 ponovno prepovedal luteranstvo, vendar je pet nemških

knezov in štirinajst predstavnikov nemških mest PROTESTIRALO, zato so Lutrovi privrženci dobili ime protestanti (to ime je bilo sprva zaničevalno). Na svetu je danes okoli 350 milijonov protestantov (na Slovenskem jih je približno 15000, večinoma v Prekmurju). Drugo ime za protestante ali luterane je **evangeličani**, ker so protestanti poudarjali, da mora biti glavna podlaga vere Evangelij (Sveto pismo Nove zaveze), dostopen vsem vernikom (tako so sprožili prevajanje Svetega pisma iz latinščine v ljudske jezike – prvi prevod Svetega pisma v slovenščino je delo Jurija Dalmatina, 1584).

GLUHOSLEPI VABIJO

Nova knjiga 50 zrn sreče

Foto: Yeremie Pierre Noir

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN vas v torek, **21. januarja 2025, ob 17. uri** vljudno vabi na **predstavitve knjige Vlaste Nussdorfer** z naslovom **50 zrn sreče**, ki bo **potekala v Knjižnici slepih in slabovidnih Minke Skaberne** (Kotnikova 32, 1000 Ljubljana).

Vlasta Nussdorfer, pravnica, ki jo je poklicna pot vodila od pripravnice do namestnice tožilca, okrožne, višje in vrhovne državne tožilke. Šest let je bila predsednica Društva državnih tožilcev Slovenije, varuhinja človekovih pravic, svetovalka predsednika republike, ambasadorka številnih projektov ter predsednica Kluba Janinih Slovencev. Je ustanoviteljica Belega obroča, društva za pomoč žrtvam kaznivih dejanj ter skladov Plamen dobrote in Hipokrat. Za svoje delo je prejela vrsto nagrad. Knjiga 50 zrn sreče je že petnajsta knjiga Vlaste Nussdorfer. Kot večina njenih knjig ima tudi ta dobrodelno noto.

Knjiga življenjskih zgodb in pripovedi, tudi zabavnih, od katerih se vsaka konča s sporočilom, zakaj je dobro, da smo srečni. Prinaša nauke in modrosti, ki nas navdihujejo in zaradi katerih smo lahko vsak dan boljši. Preplet zelo različnih vsebin nam da misliti o našem tuzemnem popotovanju, sobivanju in iskanju sreče v majhnih trenutkih, kajti čakanje na velike nas lahko preveč utruji in mestoma celo razočara. Sreča zato utegne iti mimo nas, ne da bi jo sploh opazili. Zgodbe so kot basni s pozitivno pripovedno noto. **Zajemite torej srečo ... kar petdesetkrat.**

Na dogodku bo nastopila tudi **srčna slepa pevka in pesnica Mirjana Šernek**. Z nami na dogodku pa bodo tudi osebe z gluhoslepoto, katerim je avtorica posvetila svojo knjigo. Zainteresirani lahko svojo udeležbo do srede, 15. januarja 2025, potrdite na elektronski naslov marjana@gluhoslepi.si ali po telefonu **01 542 20 03**. (vir: Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN)

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev) Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.